

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук Мурдія Ігоря Юрійовича, – на дисертацію Рашед Юлії Олександрівни «Організаційно-правові засади медичного обслуговування членів сімей поліцейських в закладах охорони здоров'я МВС», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження. Національна поліція України відіграє ключову роль у забезпеченні правопорядку, захисті прав, свобод та інтересів громадян. Робота даного центрального органу виконавчої влади має важливе значення для держави, особливо у сучасних умовах, коли існує низка ризиків для суспільного правопорядку та безпеки. З огляду на це, вкрай важливим є забезпечення ефективної роботи поліцейських. При цьому остання напряму залежить від багатьох чинників, серед яких вкрай важливим є соціальне забезпечення поліцейських, а також їх сімей. В системі останнього самостійне місце відводиться медичному обслуговуванню, яке виступає не просто способом соціальної підтримки, воно допомагає зберігати довіру до правоохоронної системи та мотивує працівників МВС до сумлінного виконання своїх обов'язків. Окрім того, медичне обслуговування - це важливий елемент державної політики щодо забезпечення соціального захисту осіб, які виконують надважливі завдання у сфері забезпечення безпеки та правопорядку у суспільстві. Таким чином, актуальність та своєчасність дисертаційного дослідження Рашед Юлії Олександрівни «Організаційно-правові засади медичного обслуговування членів сімей поліцейських в закладах охорони здоров'я МВС» не може викликати жодних сумнівів.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до сучасних наукових програм, планів, тем.

Необхідно відзначити, що дисертація характеризується ознакою єдності змісту. Позиції, які формулює та відстоює авторка роботи, ґрунтуються на останніх досягненнях правової науки. Варто зауважити, що наукові положення

Дніпровський державний університет	
внутрішніх справ	
Вх. №	463
«17»	02.15
Основний док.	8
Підаток	

дисертаційної роботи об'єктивно відображають реальний стан розвитку знання про проблеми теорії та практики медичного обслуговування членів сімей поліцейських в закладах охорони здоров'я МВС.

Дисертацію слід оцінити, як науково-дослідну роботу, що є закінченою. В ній досліджується наукова література, міститься ретельний аналіз законодавства в означеній сфері. В останній частині дисертації викладені пропозиції, що стосуються правотворчості та правозастосування, що зумовлює її практичну цінність.

Дисертаційна робота Рашед Ю.О. поглиблює і доповнює існуючий масив знань у відповідній сфері, а викладені вище обставини підкреслюють актуальність, своєчасність, суспільну значимість та важливість дослідження порушеної проблематики.

Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертаційне дослідження Рашед Ю.О. ґрунтується на використанні сучасної методології пізнання складних правових явищ, яка передбачає поєднання як загальнонаукових, так і спеціальних наукових методів, зокрема таких як діалектичний, компаративний, логіко-семантичний, методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції тощо. Їх застосування визначило логічну побудову дисертації та дозволило послідовно й науково обґрунтовано реалізувати мету і завдання, поставлені на початку дослідження.

Безсумнівною перевагою роботи є використання великого обсягу нормативно-правових актів, як законодавчих, так і підзаконних, загальнотеоретичних наукових праць українських та зарубіжних вчених, розробок фахівців у галузі теорії права, адміністративного права, офіційних статистичних матеріалів, тощо.

Наукова новизна отриманих результатів визначається тим, що дисертаційне дослідження є однією із перш спроб комплексно, на монографічному рівні, з'ясувати сутність, зміст та особливості організаційно-правових засад медичного обслуговування членів сімей поліцейських в

зкладах охорони здоров'я МВС, на основі чого розробити низку пропозицій та рекомендацій, спрямованих на вдосконалення норм чинного законодавства у відповідній сфері.

Варто відмітити пункти наукової новизни, які запропоновано здобувачкою вперше:

- доведена необхідність розширення кола осіб, які відносяться до членів родини поліцейського, а, відповідно, мають право на медичне обслуговування у закладах охорони здоров'я МВС, адже внаслідок різних життєвих обставин, працівник поліції може ділити свій побут не тільки з дружиною та дітьми, а й іншими особами, наприклад: неповнолітні брати та сестри, батьки, або інші особи, що знаходяться на його утримання, що в свою чергу має бути підтверджено відповідними документами;

- обґрунтована доцільність розширення статті 95 Закону України «Про Національну поліцію» спеціальними принципами медичного обслуговування поліцейських та членів їх сімей, зокрема: єдність та диференціація; принцип підвідомчості контролю за діяльністю закладів охорони здоров'я МВС; принцип «пільговості»;

- аргументовано, що напрямки надання медичних послуг членам сімей поліцейських не повинні обмежуватися лише реагуванням на конкретні випадки захворювань зазначених суб'єктів, воно також повинне передбачати ефективний механізм протидії чинникам та факторам, що викликають відповідні хвороби, систематичного моніторингу стану здоров'я та психологічного благополуччя членів сімей поліцейського, а відтак, пріоритетними напрямками розвитку системи надання медичних послуг членам сімей поліцейських є: а) профілактика та оздоровлення; б) фізичне та психічне здоров'я; в) психологічна підтримка; г) пропагування здорового способу життя (с.15–16).

Позитивно слід визначити наступні наукові положення, які віднайшли своє відображення в дисертаційному дослідженні:

- акцентовано увагу на тому, що на сьогоднішній день процес розвитку законодавства у сфері медичного обслуговування поліцейських та членів їх сімей все ще не є завершеним, про що, перш за все, свідчить наявність прогалин та недоліків у практичній діяльності закладів охорони здоров'я МВС України. Підтвердженням даного факту також є загальна незадоволеність працівників поліції та членів їх сімей якістю надання медичних послуг. Саме тому, представлена у дисертації проблематика є перспективним та важливим напрямком наукових досліджень (с.66);

- з'ясовано, що адміністративно-правовий статус закладів охорони здоров'я МВС як суб'єктів медичного обслуговування членів сімей поліцейських, – це системна сукупність елементів, що закріплені в нормах адміністративного права, та які відображають не тільки місце відповідних суб'єктів у правовідносинах, виникаючих у сфері надання медичних послуг, а й визначають їх роль та призначення у галузі соціального забезпечення поліцейських взагалі та членів їх сімей, зокрема (с.68);

- аргументовано, що система нормативно-правового регулювання медичного обслуговування членів сімей поліцейських в закладах охорони здоров'я МВС складається із великої кількості правових норм різної галузевої належності. Втім, серед них ключове місце належить саме нормам адміністративного права, що підтверджується тим, що: а) за їх допомогою закріплюється права членів сімей поліцейських на медичне обслуговування у закладах охорони здоров'я МВС України; б) визначають правовий статус суб'єктів, що надають медичні послуги; в) встановлюють порядок та умови медичного обслуговування членів сімей поліцейських в закладах охорони здоров'я МВС; г) визначають управлінську підпорядкованість між закладами охорони здоров'я та МВС, а також особливості контролю та координації їх роботи. Окрім того, проведений аналіз положень законодавчих актів дає змогу констатувати, що у відповідному нормативно-правовому регулюванні існує низка прогалин та недоліків, які потребують свого вирішення. При цьому вказані проблеми носять як організаційний, так і правовий характер

(с.111);

- констатовано, що загальні та спеціальні принципи організаційно-правового забезпечення медичного обслуговування членів сімей поліцейських визначають ключові ідеї та напрямки реалізації цієї діяльності, однак, саме спеціальні вихідні начала консолідують в собі основу надання медичних послуг в закладах охорони здоров'я МВС вказаним суб'єктам та спрямовують правове регулювання відповідної сфери суспільних відносин. Відзначено, що відповідні засади не віднайшли свого законодавчого закріплення, а відтак ця прогалина вимагає внесення змін та доповнень до діючого загального та спеціального законодавства у сфері регулювання службової діяльності поліцейських (с.113);

- відзначено, що відповідно до існуючого порядку, облік та направлення до закладів охорони здоров'я МВС, відомості про осіб - членів сімей поліцейських, які прикріплюються на медичне обслуговування у вказані заклади здійснюється підрозділами кадрового забезпечення органів поліції, що, на наш погляд, суттєво ускладнює реалізацію вказаними суб'єктами права на отримання медичних послуг. Аргументовано, що більш доцільним та логічним є внесення у відомчі нормативно-правові акти змін, які б надали можливість членам сімей поліцейським особисто звертатись у відповідні заклади охорони здоров'я МВС із пред'явленням документів, що посвідчують наявність родинних зв'язків із співробітником НПУ. Такий порядок забезпечить не тільки оперативність організації отримання медичних послуг членами сімей поліцейських, але й свободу обрання відповідного закладу охорони здоров'я (с.115);

- доведено, що разом із принципами, концептуальні засади надання медичних послуг мають передбачати також пріоритетні напрямки розвитку системи надання медичних послуг членам сімей поліцейських, якими є:
а) профілактика та оздоровлення; б) фізичне та психічне здоров'я;
в) психологічна підтримка; г) пропагування здорового способу життя. Тобто напрямки надання медичних послуг членам сімей поліцейських не повинні

обмежуватися лише реагуванням на конкретні випадки захворювань зазначених суб'єктів. Досліджуване обслуговування також повинне передбачати ефективний механізм протидії чинникам та факторам, що викликають відповідні хвороби, систематичного моніторингу стану здоров'я та психологічного благополуччя членів сімей поліцейського (с.163);

- доведено, що однією із суттєвих проблем є те, що в МВС на сьогодні не має чіткого сформульованого та формалізованого у відповідному нормативно-правовому акті підходу до розуміння кола та пріоритетності конкретних заходів щодо вдосконалення і розвитку медичного обслуговування членів сімей поліцейських. Вирішення даного питання потребує вироблення стратегії або плану заходів спрямованих на розвиток досліджуваної системи, при цьому окрема увага тут має бути приділена питанням оптимізації управління означеною системою (с.174).

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Позитивна оцінка дисертаційного дослідження в цілому не виключає можливості й необхідності висунути низку зауважень критичного та дискусійного характеру:

1. Так, на мою думку, цінним з теоретичної точки зору є те, що авторкою було запропоновано власне визначення поняття «медичне обслуговування», під яким запропоновано розуміти діяльність спеціально-уповноважених суб'єктів, яка спрямована на надання лікувальних, реабілітаційних, санітарно-курортних та інших видів медичних послуг, які націлені на охорону та відновлення здоров'я населення країни (стор.72). Разом із тим дане твердження було б більш змістовним, якби здобувачка навела перелік найбільш важливих характерних ознак даної наукової категорії.

2. Досить спірним є те, що здобувачка так багато уваги приділила питанню дослідження генези розвитку законодавства у сфері медичного обслуговування поліцейських та членів їх сімей, адже Національна поліція є відносно новим центральним органом виконавчої влади.

3. Авторка цілком справедливо вказує, що одним із ключових механізмів забезпечення медичного захисту та обслуговування членів сімей поліцейських є їх медичне страхування. При цьому у деяких країнах (наприклад, у США) такого роду страхування має позитивний характер і розповсюджується не лише на тих осіб, з якими поліцейських наразі перебуває у сімейних відносинах, але й членів його попередньої сім'ї (сімей), якщо такі мають місце (стор. 165-166). Такий підхід мав би більше практичне значення, якби здобувачкою було запропоновано: як саме такі механізми можливо запровадити в Україні?

4. Опрацьовуючи шляхи покращення організаційних засад медичного обслуговування членів сімей поліцейських здобувачці варто було висловити свою думку стосовно того: як вона ставиться до того, що в науковій літературі досить часто наголошується на необхідності ліквідації відомчих закладів охорони здоров'я МВС?

Варто відмітити, що висловлені зауваження характеризують складність дослідженої проблеми, а тому суттєво не пливують на загальну позитивну оцінку та високі наукові здобутки дисертаційного дослідження Рашед Ю.О. Результати дослідження можуть бути використані у науково-дослідній сфері – для подальшої розробки теоретичних та практичних проблем медичного обслуговування членів сімей поліцейських в закладах охорони здоров'я МВС; у правотворчості – в процесі розробки нових та вдосконалення діючих нормативно-правових актів, норми яких спрямовано на регулювання суспільних відносин у сфері медичного обслуговування членів сімей поліцейських в закладах охорони здоров'я МВС; у правозастосовній діяльності – для покращення практичної діяльності закладів охорони здоров'я МВС взагалі та у сфері медичного обслуговування поліцейських та членів їх сімей, зокрема; у освітньому процесі – при підготовці робочих програм, навчально-методичних матеріалів, підручників та навчальних посібників з навчальних дисциплін: «Адміністративне право» «Судові та правоохоронні органи».

Висновок

Основні наукові положення, висновки й практичні рекомендації, викладені в дисертації Рашед Ю.О. були достатньо оприлюднені нею у статтях періодичних фахових видань, тезах доповідей науково-практичних конференціях.

Виклад запропонованих в роботі положень базується на ґрунтовному опрацюванні літературних джерел. Зміст дисертаційної роботи висвітлений повно, систематично, послідовно. Авторка обґрунтувала власні висновки проведеного дослідження, які є суттєвим внеском у розвиток адміністративного права України. В цілому, дисертація Рашед Юлії Олександрівни є самостійним, завершеним науковим дослідженням, присвяченим організаційно-правовим засадам медичного обслуговування членів сімей поліцейських в закладах охорони здоров'я МВС.

Отже, дисертація «Організаційно-правові засади медичного обслуговування членів сімей поліцейських в закладах охорони здоров'я МВС» є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що вирішують конкретне наукове завдання, яке має суттєве значення для науки адміністративного права, тобто за своєю актуальністю, новизною постановки та вирішенням досліджених проблем, теоретичним рівнем і практичною корисністю, достовірністю і обґрунтованістю одержаних результатів повністю відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, а її авторка заслуговує на присудження їй наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент

Народний депутат України,
кандидат юридичних наук

Ігор МУРДІЙ

